

## הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חבר הכנסת נעמה לזימי

5834/25/פ

### הצעת חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון – שלילת אפוטרופסות בעקבות הרשעה בעבירת אלימות חמורה), התשפ"ה–2025

הוספת סעיף 2א27.1 בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב–1962<sup>1</sup>, אחרי סעיף 1א27 יבוא :

”שלילת האפוטרופסות בשל הרשעה בעבירות אלימות נוספות  
2א27. (א) הורה שהורשע בפסק דין חלוט בביצוע עבירה מהעבירות המנויות להלן, חזקה היא שיש לשלול את אפוטרופסותו על הקטין, וכי כל קביעה אחרת עומדת בניגוד לטובת הקטין, אלא אם כן הוכחו נסיבות מיוחדות להורות אחרת :

(1) עבירת אלימות לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין כנגד הקטין, כנגד ההורה האחר או כנגד בן משפחה אחר הגר עימו ;

(2) עבירת מין לפי סעיפים 345, 348 או 351 לחוק העונשין כנגד ההורה האחר או כנגד בן משפחה אחר הגר עימו ;

(3) עבירת מין לפי סעיף 346 לחוק העונשין כנגד הקטין או כנגד בן משפחה אחר הגר עימו ;

(4) עבירת התעללות לפי סעיף 368 לחוק העונשין כנגד הקטין, כנגד ההורה

<sup>1</sup> ס"ח תשכ"ב מס' 380.

האחר או כנגד בן משפחה הגר עמו.

(ב) טענה לפיה טובת קטין היא קשר קבוע ורציף עם שני הוריו, לא תהווה נסיבה מיוחדת לעניין סעיף קטן (א).

(ג) שלילת אפרופסותו של הורה שהורשע בעבירה כאמור בסעיף זה תיבחן מחדש בחלוף חמש שנים מיום סיום ריצוי עונשו של ההורה בשל העבירה, אלא אם מדובר בהרשעה בעבירות מין כאמור בסעיף קטן (א)(2) או (3).

(ד) בסעיף זה –

”בן משפחה” – כהגדרתו בחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ”א–21991;

”חוק העונשין” – חוק העונשין, התשל”ז–31977.

## דברי הסבר

סעיף 2 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ”ב–1962 (להלן – החוק), מגדיר את התנאים לפיהם תישלל או תוגבל אפוטרופסות הורה על הילד. יחד עם זאת קיימת בחוק לאקונה שהוכרה גם בפסיקה. לאור זאת, בשנת 2020 במסגרת חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס’ 19), התשפ”א–2020, תוקן החוק והתווסף סעיף 27א הקובע כי הורה שהורשע בעבירות רצח או ניסיון לרצח כלפי ההורה האחר של הקטין או כלפי אחד מילדיו, או בעבירת אינוס או מעשה סדום כלפי אחד מילדיו – אפוטרופסותו תישלל עם ההרשעה.

התיקון האמור לא התייחס לעבירות חמורות נוספות ולכן מוצע להרחיבו. מוצע לקבוע חזקה הניתנת לסתירה, לפיה אם הורה הורשע בעבירת אלימות חמורה, בהתעללות או בעבירת מין כנגד הקטין, כנגד ההורה השני או כנגד בן משפחה אחר המצוי עם הקטין במקום מגוריו, תישלל אפוטרופסותו על הקטין וכל קביעה אחרת עומדת בניגוד לטובת הקטין, אלא אם כן הוכחו נסיבות מיוחדות להורות אחרת. יובהר כי לא מדובר בשלילת אפוטרופסות באופן אוטומטי כפי שנקבע בסעיף 27א, אלא שלילת אפוטרופסות באמצעות הליך משפטי, במסגרתו מופעלת חזקה משפטית הניתנת לסתירה. כמו כן, אין בשלילת האפוטרופסות כשלעצמה כדי למנוע כל קשר של ההורה המורשע עם ילדיו, אלא שמטרתה למנוע מההורה המורשע לקבל החלטות בעניין הילדים, באופן העלול לשמש ככלי להמשך פגיעה בהם או בהורה השני. עוד יובהר, כי אין בסעיף המוצע כדי לגרוע מהוראות סעיף 27א וממנגנון השלילה האוטומטית הקבוע בו

<sup>2</sup> ס”ח התשנ”א, עמ’ 138.

<sup>3</sup> ס”ח התשל”ז, עמ’ 226.

ביחס לעבירות אינוס ומעשה סדום של הורה כנגד אחד מילדיו.

יוער כי חזקות משפטיות לפיהן אין זה בטובתו של ילד להיות במשמורת של הורה אלים (אף במקרים בהם אין הרשעה), קיימות בחקיקה של למעלה מעשר מדינות שונות בארצות הברית, ביניהן קליפורניה, טקסס ופלורידה ובמדינות אחרות בעולם. הנושא של אלימות במשפחה מוסדר במדינות רבות כשיקול יסודי שצריך לעמוד בפניו בית המשפט בבואו לשקול את טובת הילד בקביעת משמורת והסדרי שהות. כמו כן, ככלל, טובת הילד היא לקשר עם שני הוריו. יחד עם זאת, ברי כי חשיפת הקטין להורה אלים שהורשע בעבירות אלימות אינה משרתת את טובת הקטין ומסכנת את ביטחונו הפיזי והנפשי. על כן, כדי למנוע שימוש לרעה, מוצע להבהיר כי טענה לפיה טובתו של הקטין היא לקשר קבוע ורציף עם שני הוריו, לא תוכל לשמש נסיבה מיוחדת לסתור את החזרה במקרה בו הורה הורשע בעבירה פלילית על פי הקבוע בסעיף זה.

-----  
הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים  
והונחה על שולחן הכנסת ביום  
כ"א באייר התשפ"ה (19.05.2025)